

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجموعه مقالات

- علمی
- ادبی
- اجتماعی
- انتقادی
- پزشکی
- تحقیقی

نگارش:

دکتر مرتضی نیکزاد

از اردیبهشت ۱۳۴۵

تا اردیبهشت ۱۳۹۴

سرشناسه	:	نیکزاد، مرتضی، ۱۳۲۱ -
عنوان و نام پدیدآور	:	مجموعه مقالات علمی، ادبی، اجتماعی، انتقادی، پزشکی، تحقیقی از اردیبهشت ۱۳۴۵ تا اردیبهشت ۱۳۹۴ / نگارش مرتضی نیکزاد.
مشخصات نشر	:	تهران: راستی نو، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	:	۱۷۷ ص.
شابک	:	۹۷۸-۹۶۴-۲۶۴۶-۱۶-۶
وضعیت فهرست	:	فیا
نویسی	:	
موضوع	:	مقالاتی های فارسی — قرن ۱۴ — مجموعه ها
موضوع	:	Persian essays -- 20th century -- Collections
رده بندی کنگره	:	۱۱۹۵ ۳ ۹۰۳ / PIR۴۲۷۸
رده بندی دیویی	:	۸۱۴/۶۲۰۸
شماره کتابشناسی	:	۴۲۵۳۱۶۳
ملی	:	

انتشارات راستی نو

مؤلف:	دکتر مرتضی نیکزاد
مدیر تولید:	حسین جباری
نوبت چاپ:	اول (۱۳۹۵)
تیراژ:	۵۰۰ جلد
حروف چین و صفحه آرا:	زهرا استفاده جو
شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۲۶۴۶-۱۶-۶

فهرست مطالب

۷	تقریظ
۱۱	مقدمه
۱۳	مقاله ۱: کنفرانس در مورد غسل و زنجور غسل
۱۹	مقاله ۲: اهمیت غذایی
۲۷	مقاله ۳: ملکه‌ی خوب و آسایشی
۳۵	مقاله ۴: غسل‌سازی Nectar
۳۹	مقاله ۵: پیشنهاد به مرکز مطالعات طب سنتی و درمانی
۴۵	مقاله ۶: پیامدهای ناشی از کمبود دارو
۵۵	مقاله ۷: از دادگستری شهر خود چه انتظاری دارید
۶۳	مقاله ۸: سهمیه داروی استان مازندران به یک سوم تقلیل یافت
۶۵	مقاله ۹: طرح سلامت بسیج کودکان و عوارض مصرف داروهای غیر مجاز (خودسرانه)
۷۱	مقاله ۱۰: پنجم شهریور روز داروسازی و شرح زندگانی و آثار محمدرضا رازی
۹۳	مقاله ۱۱: تکمیل این جاده چند سال وقت می‌خواهد؟
۹۵	مقاله ۱۲: گران بودن داروهای حیاتی مهم نیست، مهم، در دسترس بودن دارو است
۹۹	مقاله ۱۳: آسایشگاه سالمندان، ضرورت جامعه
۱۰۳	مقاله ۱۴: تار و پود عالم هستی به هم پیوسته است!
۱۰۵	مقاله ۱۵: سیری در منظومه فخرالدین اسعد گرگانی
۱۰۷	مقاله ۱۶: سیری در منظومه فخرالدین اسعد گرگانی (فاگ)

- مقاله ۱۷: سیری در منظومه فخرالدین اسعد گرگانی ۱۱۱
- مقاله ۱۸: سیری در منظومه فخرالدین اسعد گرگانی (فاگ) ۱۱۳
- مقاله ۱۹: سیری در منظومه فخرالدین اسعد گرگانی (فاگ) ۱۱۹
- مقاله ۲۰: درخت خرمی را شاخ مشکن ۱۲۳
- مقاله ۲۱: مقاله ۱: جنبش های اجتماعی در گرگان علیه بیگانگان ۱۲۵
- مقاله ۲۲: سیری در منظومه فخرالدین اسعد گرگانی ۱۳۵
- مقاله ۲۳: بیانی به مناسبت جشن نامزدی ۱۴۳
- مقاله ۲۴: در خانه برگری همایش احسان ملی و تشویق و تجلیل از نیکوکاران نمونه ۱۴۵
- مقاله ۲۵: اهداف کارخانه در ورازی ماد ۱۴۷
- مقاله ۲۶: زنگ ساعت بانک ملی، دادا، وقت شناسی است آن را قطع نکنید! ۱۴۹
- مقاله ۲۷: تقدیر از تقدیر! ۱۵۳
- مقاله ۲۸: حافظ در کموت نماینده ی علمی ۱۵۹
- مقاله ۲۹: نقش انتشار نشریه علمی در ارتقاء فرهنگ - معه ۱۶۷
- مقاله ۳۰: آشنایی با موسسه خیریه امیرالمؤمنین (ع) سهم زاد ۱۶۹
- مقاله ۳۱: اهداف مؤسسات خیریه ۱۷۳
- نکته پایانی ۱۷۵

به نام خداوند جان و جان

ن و القلم و می‌سپرون

تقریظ

به قلم دکتر سیف‌الرضا شهابی

عضو هیأت مدیره انجمن داروسازان ایران

چندی قبل دوست و همکار فاضل و ارجمندم - باب دکتر مرتضی نیکزاد که از دهه پنجاه شمسی افتخار آشنایی با ایشان را دارم مجموعه مقالاتی را که از ۴۰-۵۰ سال قبل در زمینه‌های مختلف و در حوزه‌های دارو درمانی، دفاع از حقه همکاران داروساز، مقالات علمی، اجتماعی، ادبی، انتقادی.... به رشته تحریر درآورید که در بیشتر روزنامه‌ها و مجلات سراسری و محلی استان گلستان و مازندران و سمنان به چاپ رسیده را در اختیارم گذاشت تا مطالعه نمایم.

نگارنده از این فرصت مطالعاتی که به دست آمد خیلی خوشحال شدم و با مطالعه هر یک از مقالات بر دانشم بیفزود گرچه برخی از این مقالات را در همان زمان که به چاپ می‌رسید مشتاقانه مطالعه می‌نمودم طبیعی است که مطالعه مجدد آنها بازدهی مضاعف برایم در برداشت.

بعد از مطالعه مقالات جناب دکتر نیکزاد پیشنهاد کردند تقریظی در ابتدای کتاب که به زودی چاپ و منتشر خواهد شد بنویسم.

گرچه خود را کوچکتر از آن میدانم که بر مجموعه مقالات ایشان داد سخن دهم ولی از آنجایی که نمی‌خواستم پیشنهاد بزرگوارانه برادر عزیزم را رد کنم و آن را حمل بر اساء ادب به پیشنهادشان تلقی می‌کردم لذا بر خود فرض دانستم این پیشنهاد را بپذیرم و چند خط را صرفاً جهت معرفی بیشتر و بهتر نویسنده ارزشمند این مقالات بنویسم و امید است برای خوانندگان محترم نیز مفید باشد.

نکته مهم آنکه جناب دکتر مرتضی نیکزاد از دانشجویان دوره‌های استثنایی دانشکده داروسازی تهران است دوره‌ای که در آن شخصیت‌هایی تحصیل کردند که هر کدامشان در سال‌های بعد از برجستگان و نخبگان جامعه در حوزه‌های علمی دانشگاهی، فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و... شدند به عنوان مثال اساتید برجسته دانشگاهی نظیر شادروان دکتر محسن دانش‌دایب، دکتر علی خلیج، دکتر برزگر جلالی و... را می‌توان نام برد و یکی از همدوره‌های ایشان سرکار خانم دکتر وحیده علایی طالقانی (دختر مرحوم آیت الله طالقانی) در دوره‌های مجلس شورای اسلامی نماینده تهران شد و همچنین دکتر عبدالکریم سروش مفتی و پژوهشگر که در این دوره تحصیل می‌کرد.

طبیعی است در فضای ذکر شده، مجموعه دانشجویان از پتانسیل علمی و فرهنگی بالایی برخوردار باشند و در عمل نیز چنین است در این راستا دکتر نیکزاد بنا به نقل قول از همدوره‌ای‌هایش در دوران دانشجویی ذوق و شوق وافر ادبی در کنار مطالعات علمی داروسازی داشت و خوانندگان محترم می‌توانند این ادعا را در مقالاتی که به رشته تحریر درآوردند و در پیش رو دارند مشاهده نمایند خصوصاً در مقاله «حافظ در کسوت نماینده علمی» که به نظر نگارنده یک شاهکار ادبی است که

نویسنده با تسلط بر اشعار و ادبیات سخنگوی اهل راز، خواجه حافظ شیراز، ملقب به لسان الغیب پاسخ‌های نماینده علمی را به لسان شعر دادند که گویی حافظ در این زمان زندگی می‌کند.

مسئلاً تجزیه و تحلیل هر کدام از مقالات ایشان در این مجال مقدور و میسر نمی‌باشد و قطعاً خوانندگان محترم با مطالعه هر یک از مقالات بیشتر و بهتر با جناب دکتر نیکزاد و افکار و اطلاعات و تلاش‌های فرهنگی و اجتماعی نیم قرن ایشان آشنا خواهند شد.

آقای دکتر مرتضی نیکزاد بعد از فارغ التحصیلی در سال ۱۳۴۷ به اتفاق برادر همزادش آقای دکتر محمد طیفی نیکزاد اولین داروخانه شبانه روزی را در گرگان تأسیس کرد ضمن فعالیت در انجمن داروسازان گرگان از مؤسسين انجمن داروسازان استان مازندران بوده و به مدت ۸ سال به سمت رئیس انجمن داروسازان در آن خطه فعالیت داشت همچنین از مؤسسين شرکت داروسازان استان مازندران و شرکت تعاونی داروسازان حکیم جرجانی استان گلستان را می‌توان نام برد به موازات آن در امور خیر و عام المنفعه در گرگان و زادگاهش در شهیرزاد بود. اتفاق جمعی از خیرین اولین و بزرگترین و زیباترین مؤسسه خیریه در استان سمنان را در فضایی زیاده‌ای آن شهر در سال ۱۳۶۸ تأسیس کردند.

بعد از تعطیلی داروخانه به علت خستگی، ابتدا مسئولیت فنی شرکت محیادارو در استان گلستان را به عهده گرفت که بعد از چند سال با انتقال به تهران مسئولیت فنی ستاد شرکت محیادارو منصوب شدند و در طول همه این سال‌ها نگارش مقاله و آگاهی بخشی به جامعه را نه تنها کمتر از انجام وظیفه اصلی ندانسته بلکه همگام در ابعاد گوناگون جزء وظایف اصلی تلقی می‌نمودند الحمدلله در فعالیت حرفه‌ای نیز موفق بودند تا جایی که در شهریور سال ۱۳۹۴ از طرف انجمن داروسازان ایران به عنوان مسئول فنی نمونه کشور بین

شرکت‌های پخش انتخاب و در روز داروسازی در تالار همایش‌های رازی ضمن تجلیل لوح تقدیر و هدایایی دریافت نمود.

بیش از این مصدع اوقات خوانندگان عزیز نمی‌شوم و به همین مختصر بسنده می‌کنم با آرزوی تداوم فعالیت فرهنگی، اجتماعی، حرفه‌ای و امور خیر و عام‌المنفعه که بزرگ رین سعادت است خلاصه نظر خود را در یک بیت به پایان می‌برم:

نکته‌های دلنشین بر من گشود

از کتابش لذت جانم فزود

والسلام

شهریور ماه ۱۳۹۴

نامی از خویش در جهان بگذار زندگانی برای مردن نیست

کتابی که تحت عنوان مجموعه مقالات پیش رو دارید، مجموعه‌ای است از مقالات و نوشته‌هایی که ما با مجموعه‌های مختلف ادبی، اجتماعی، تحقیقی و انتقادی و در پایان چند متن از اهداف و اوصاف حرکتی تولیدی و مؤسسات خصوصی (NGO) که این مجموعه در طول بیش از پنجاه سال با جو نقل و انتقال از شهری به شهری و در هر شهری از مکانی به مکان دیگر خوشبختانه از این گنجینه‌ی گران بها همچون محفوظ ماند؛ غیر از چند مقاله و نوشته که بنا به مصلحتی چاپ و انتشار نشد. همچنین یکی دو مقاله که دوستان به رسم امانت دریافت و با گذشت زمان و درخواست اشتداد و پیگیری ندا آمد که:

هرچه بیشتر جستیم کمتر یافتیم! جای آن مآله‌ها در این مجموعه خالی...

اما نکته‌ی آموزنده و شایان توجه این است آنچه در باب شوق و ادامه‌ی نگارش این کتاب و کتاب‌های دیگر که در آستانه‌ی چاپ و انتشار است، شده تا با ذوق و شوق وافر قلم در دست گیرم و ضمن انجام کارهای روزانه شغلی در ایام فراغت مواره مطالعه و به نگارش ادامه دهم و بیان این نکته خود برای خوانندگان عزیز و مربیان و معلمان و والدین محترم نیز آموزنده است. تشویق و ترغیب دبیر محترم ادبیات در سیکل اول دبیرستان در شهرستان ساری جناب آقای سلطان محمدی بوده است.

اما داستان شروع این حرکت و جرقه‌ی ذوق و شوق نگارش به وسیله‌ی ایشان را با هم پی می‌گیریم.

آقای سلطان محمدی دبیر محترم ادبیات ضمن توجه دقیق به جمله‌بندی انشاء و رعایت دستور زبان فارسی و آیین نگارش که اکثر دانش‌آموزان رعایت نمی‌کردند

بیشترین نمره‌ای که می‌دادند ۱۲ تا ۱۴ بود و معروف شدند به نام ۱۲ تن امام و ۱۴ تن معصوم. در یک روز در درس انشاء بر سبیل اتفاق مرا برای خواندن انشاء فراخواندند و من در جلو همکلاسان انشاء را خواندم و به پایان رساندم. دبیر محترم یک‌باره از جای برخاستند و با تبسم و شادی کنان از همکلاسان خواستند که با کف زدن مرا تشویق کنند و آن‌گاه نمره‌ی ۱۹ که از ایشان بعید بود به من دادند و چنین ادامه دادند که آقای نیکزاد ضمن رعایت دستور زبان و آیین نگارش با مقدمه‌ای جالب شروع و سپس موضوع را بسط و توسعه دادند. نتیجه‌ی خوب و عالی آن را به پایان رساندند.

همکلاسی‌هایم مجدداً شروع کردند به کف زدن و تشویق کردن. دریافت این نمره و تشویق همکلاسان و توصیه‌ی ایشان به مطالعه و نگارش، موجی از ذوق و شوق و عشق به نگارش در من به‌وجود آورد. این بود آغاز شکوفایی استعداد و ادامه‌ی این راه.

آتش‌انداز نمان مافتاد / گرچه ما را سوخت اما زنده باد

اکنون خوشحالم هم‌زمان با چاپ و انتشار این کتاب استاد در قید حیات‌اند تا یک جلد از آن را به رسم یادبود و قدرشناسی تقدیم خدمتشان نمایم. که گفته‌اند «قدرشناسی صفت ممتاز انسان است» (اندرسن)

در خاتمه از همسر عزیزم (بدری الوند) که با صبر و شکیبایی و فراهم آوردن خاطری مجموع سعادت توفیق نگارش در سایه‌ی این آرامش بافتم صمیمانه سپاسگزارم.

«هر آنکو خاطری مجموع و یار نازنین دارد

سعادت همدم او گشت و دولت هم‌نشین دارد

شایان ذکر است از سعی و تلاش مجذانه سرکار خانم مهندس زهرا استفاده‌جو در حروف‌چینی، ویرایش و صفحه‌آرایی این کتاب نمودند و به نحو شایسته و بایسته آن را جهت چاپ، آماده‌سازی کردند صمیمانه تشکر و قدردانی نمایم.